

Retų ir antikvarinių leidinių komplekta-
vimas. Šiaulių apskr. P. Vistutkio
viesoje bibliotekoje

Mūsų bibliotekoje, senų spaudinių išvysti
pagreitame simetrijoje ir x x pirmoje pusėje,
oficialiai pradėti komplektuoti 1962 m.
gavus didelę knygų sumą 1076 egz. iš LSR
Mokslo Akademijos centrinės b-kos. Tai buvo
knogos ir žurnalai išleisti Tilsėje, Semuose,
Šiauliuose, Vilniuje, Marijampolėje ir kituose
miestuose.

Neoficialiai senų spaudinių fondo komplek-
tavo b-kos entuziastai, vienas iš jų buvusi
krastotyros skyr. ved. B. Kuiskevičienė, nuolat
jiminke V. Gedirtėnaitė. Daug spaudinių
iš knygų Rumų fondo dabartinio Šiaulių
miesto garbės pilietis A. Ulpiš.

Daikyti spec. fondo leidinius neturijome
teisės, nes bibliotekoje nebuvo spec. fondo
skyrėms. Tačiau neoficialus jo komp-
lektavimas nesustojė; dejom spaudinius
į krastotyros fondus. Jais naudotis
darbuotojai leidavo tik patikimiesiems
skaitytojams.

Sužvelgus statyti naujus b-kos rūmus
patalpų skirti patalpas spec. fondo literat.
skyrėms. Tada mūsų rankos atviravo ir visam
išgalim pradėjom ieškoti šių leidimų. Pateiktas
buvo sudėtingas, nes žmonės bijojo prisipausti,
kad tokia literatūra turi, parduoti,
nivistarę su pardavėju, turėdavome apifor-
ninti sąsajas knygynuose, bandydavome
visokias gudrybes: iš vidurio antraštes, uva-
žydavo sąrašuose žodžius, ^{pavadinimus} ties reikėjo ap-
gaulti budriais glavitū akis.

Pastatius bibliotekos patalpas, spec. sky-
riams neatidare. Tada pradėjo dar silu-
kesnis šios literatūros komplektavimo kelias.
Bet pradoto darbo nenutrūkėm. Vėlinejom
į Kauną ir Vilniaus antikvarinius knygynus,
tuo metu mūsų biblioteką kuravo puskis
žmogus glavitū darbuotojas Pekelis, kuris
apsmesdavo neko nežinęs apie mūsų nelegalų
fondą. Tikrindavo tik mūsų glavitū li-
teratūros išėnimo aktus kurie pas mus
buvo idealiai suvarkyti. Išvairuodamas dar

paširdavo už darbą, Workingus aktus.
 Dekingai bibliotekos direktorei J. Kėskelienei, kuri
 mums ~~netrukdi~~ ^{siūbi,} ne tik netrukdi, bet visokiais būdais sten-
 gėsi mus apsaugoti nuo liūdnu pasakymų.
 Nuosirdus dėkui buvusiam Kauno antikvariumo
 knygyno vedėjai A. Būpai, kuris mums leido
 rinktis leidinius iš Spec fondo, nors pusia-
 žinojo, kad jis nepatį spec. leidinių mums
 parduoti, o mes inturimais teisis ju pirkti.
 Bibliotekoje buvome sudarę specialias
 pirkimo ir antikvarų komisijas, kuriose
 pirmininkas - direktorės pav. B. Daickonytė, o lia-
 D. Žirgulytė, pavaduotojas - komplektavimas
 skyr. ved. S. Načinskis, nariai - O. Guntienė,
 B. Kuzikevičienė.

Atsilimo laikais juosta naujovė, knygoms išleisti
 kapitalistinėse sąlyse po spalio revoliucijos,
 sūrašyti rusų klb. "Apriboto naudojimo knygos
 akta" ir vesti į Glavitą patikrinimui.
 Patikrinę dalį knygų ordindavo o kitas kon-
 fiskuodavo, jokie dokumentai mums nešuo-
 davo, mes juel rašome akta, kad patikrinus
 glavitui tiek knygų ar tokis būrys nera-
 žinta. Jut reikia patikrinti, kodėl pagal tą
 sąskaitą ne visos knygos. Vėliau siūdinom
 veng. kitą nuvesti patikrinimui, o kitas, nepereidę
 per ju mašiną, didavom į fondus.

Komplektuojant senosios literatūros fondus
 milžinišką vaidmenį turėjo knygos aukcionai.
 Pirmieji aukcionai vyko Kaune, vėliau Vilniuje
 ir Šiauliuose (mūsų B-kos patalpose).
 Ruošiantis į aukcioną, mums gaudavome
 katalogus. Komisija aptardavo kurų leid-
 nius mums reikėti. Direktorės pavaduotoja Rūta
 Žirgulytė dėl ypač reikalingų bibliotekai
 leidinių pasakydavo: "reikėtų be šių knygų".
 Na, ir kaudavomės su kitais pirkėjais, o šku,
 iki pergales šis antikvariumo leidinių aukcionų
 sąrašų katalogai senųjų komplektavimui.
 skyriuje. Pats informatyviausias katalogas su-
 rūtas Kaunietis V. Šarūnėlis, 1998 metais.

Metus žvilgsni; mūsų triūsų, komplektuojant
retus spaudinius, kuris liko pradijyje,
siandien smagu girdeti kaip apskritai
vertinami mūsų bibliotekos gonda.
M. Mašvydo bibliotekos menų Jmų. vedeje
J. Suhočiūnienė. kustebusi komentavo,
kad kai kurių meno leidimų, kurie
yra pas mus, neturi net nacionalinė
biblioteka. O garus bibliofilas Vid-
mantas Stasiulis, persiūtėjes saugyk-
leje retų spaudinių gonda, atėjo
net jau dar nematyty leidimų. Tai
didžiulesias atpildas komplektavimo skyriaus
darbuotojams, nes itanke mūsų skyriaus
darbo bare solita daug sirdies ir didžiū-
les rizikos.

G. Maciulskienė (1998)